

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 26CoE/54/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4415205042
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Erik Németh
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4415205042.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Erika Németha a členov senátu JUDr. Pavla Pileka a JUDr. Lenky Kostolanskej, v exekučnej veci oprávneného: EOS KSI Slovensko, s.r.o., sídlo Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, proti povinnému: P. H., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt X., o vymoženie peňažného plnenia vo výške 203,20 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky č. k. 9Er/300/2015 - 22 z 15. januára 2020, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Nové Zámky č. k. 9Er/300/2015 - 22 z 15. januára 2020 potvrdzuje.

II. Odvolací súd povinnému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nové Zámky ako súd prvej inštancie a exekučný súd, uznesením označeným v záhlaví, rozhodol tak, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietla.

2. Súd prvej inštancie uznesenie právne odôvodnil ustanoveniami § 44 ods. 2 veta tretia, § 243d ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), § 35, § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a), § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

3. Súd prvej inštancie uznesenie, ktorým rozhodoval o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., č. k. SR 011511/14 z 02.07.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 11.08.2014 a vykonateľnosť dňa 14.08.2014, v podstate odôvodnil tým, že vydaniu rozhodcovského rozsudku predchádzala Zmluva o poskytnutí balíka produktov a služieb pre fyzické osoby č. 0242832983 a zmluva o vydaní a používaní platobnej karty z 27.10.2008, na základe ktorej pôvodný oprávnený - Slovenská sporiteľňa, a.s. poskytol povinnému finančné prostriedky. Pôvodný oprávnený (pozn. odvolacieho súdu - správne má byť súčasný oprávnený) a povinný uzatvorili dňa 05.03.2013 Dohodu o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach a Rozhodcovskú zmluvu. Súd prvej inštancie konštatoval, že v danom prípade na základe uvedenej zmluvy založený právny vzťah je vzťah spotrebiteľský podľa § 52 Občianskeho zákonníka. Rovnako uzavrel, že úver poskytnutý oprávneným na základe uvedenej zmluvy napĺňa aj znaky spotrebiteľského úveru podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Oprávnený má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a v predmetnej exekúcii ide o vymáhanie pohľadávky oprávneného vzniknutej zo spotrebiteľskej zmluvy, pričom rozhodcovskú zmluvu si spotrebiteľ osobitne nevyjednal. Súd prvej inštancie podrobil rozhodcovskú doložku súdnej kontrole, a to berúc do úvahy kritéria, na základe ktorých je založený inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa § 53 Občianskeho zákonníka. Ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok rozhodcu alebo rozhodcovského súdu, ktorý svoju právomoc odvodzoval z neprijateľnej rozhodcovskej zmluvy, exekučný súd je povinný

exekúciu zastaviť v celom rozsahu, resp. zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Súd prvej inštancie konštatoval, že ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardnej zmluvy, a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, obavy, že slabšia strana si svoj osud v závažnej veci, akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces, nedokáže náležite naplánovať, sú plne namieste. Rozhodcovskú zmluvu v predmetnej veci nemožno považovať za platnú, keďže táto bola veriteľom vopred pripravená pre veľký počet dlžníkov, ktorí pri ich uzatváraní nemohli ovplyvniť ich obsah a zmluvné dojednania. Rozhodcovská zmluva uzavretá medzi oprávneným a povinným je typizovanou, štandardnou zmluvou, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah nemá možnosť meniť. V danom prípade povinný nemal možnosť meniť obsah zmluvy, dohody o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach ako ani rozhodcovskej zmluvy a dotazníka. Rozhodcovskú zmluvu preto nemožno v danej veci považovať za zmluvnú podmienku dojednanú individuálne. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, a preto nie je spôsobilým exekučným titulom. Rozhodcovskú zmluvu súd prvej inštancie vyhodnotil ako nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na uvedené nespĺňa rozhodcovský rozsudok požiadavku vykonateľnosti, čím chýba jeden zo základných predpokladov pre vedenie exekúcie. Súd prvej inštancie odkázal aj na právne závery uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/146/2011 z 13.10.2011. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že z dôvodu rozporu exekučného titulu so zákonom rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti.

4. Uvedené uznesenie súdu prvej inštancie napadol v celom rozsahu včas podaným odvolaním oprávnený ako odvolateľ.

5. Oprávnený v odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci. Poznamenal, že sa podrobil všetkým legislatívnym zmenám a pri uzatváraní rozhodcovskej zmluvy s povinným postupoval prísne podľa právnymi predpismi vymedzených pravidiel, ako aj v súlade s rozhodovacou činnosťou exekučných súdov, pričom poukázal na znenie ustanovení § 3 ods. 1, 2, 5 a 6 zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Oprávnený odmietol záver súdu prvej inštancie, že rozhodcovská zmluva bola podmienkou uzatvorenia zmluvy, pre ktoré neexistuje žiaden skutkový ani právny základ. Oprávnený ďalej uviedol, že rozhodcovská zmluva je uzatvorená na samostatnom dokumente, a tak je obsahovo aj formálne oddelená od Dohody o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach. Povinný rozhodcovskú zmluvu podpísal sám a dobrovoľne, pričom jej podpisom nebolo nijako podmienené poskytnutie úveru a ani poskytnutie splátkového kalendára na dlžnú sumu. Oprávnený zdôraznil, že zmluva, na základe ktorej boli povinnému poskytnuté finančné prostriedky, bola uzatvorená dňa 27.10.2008, pričom rozhodcovská zmluva bola uzatvorená dňa 05.03.2013, teda po štyroch rokoch od poskytnutia finančných prostriedkov, pričom poukázal i na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov. Oprávnený sa nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že rozhodcovská zmluva je neplatná, keďže ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá núti spotrebiteľa, aby všetky spory v budúcnosti riešil v rozhodcovskom konaní. Povinný k podpisu rozhodcovskej zmluvy nebol žiadnym spôsobom nútený. Rozhodcovská zmluva je formulovaná alternatívne, teda dáva obojm zmluvným stranám (t. j. aj povinnému) na výber, na ktorý rozhodcovský alebo všeobecný súd sa obráti. Súd prvej inštancie nezdôvodnil, ako by mala spôsobovať rozhodcovská zmluva značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Oprávnený ďalej uviedol, že v postupe súdu nevidí iný dôvod ako ten, že súd chce vyňať spotrebiteľa spod účinkov rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný na základe platne uzatvorenej rozhodcovskej zmluvy rozhodcovským súdom. Ak by bolo v úmysle zákonodarcu zakázať v spotrebiteľských sporoch rozhodcovské konanie, neprijímal by samostatný zákon na jeho úpravu. Oprávnený s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 6 zákona č. 335/2014 Z. z. uviedol, že uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Mal za to, že rozhodnutie exekučného súdu je arbitrárne a bez akéhokoľvek racionálneho odôvodnenia. Oprávnený splnil všetky zákonné náležitosti v predmetnom konaní, avšak exekučný súd hľadá dôvody na neudelenie poverenia na výkon exekúcie. Oprávnený tiež poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 M Cdo 11/2010 zo dňa 26.09.2011, článok 46 ods. 1 Ústavy SR a článok 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Oprávnený namietal, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nepresvedčivé, bez jasnej a zrozumiteľnej úvahy súdu pri aplikácii relevantných ustanovení právnych predpisov na konkrétny právny vzťah, ktorý by mal oporu v skutkovom stave vyplývajúcom zo súdneho spisu. S poukazom na skutočnosti uvedené v odvolaní oprávnený v odvolacom návrhu navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

6. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) po zistení, že sú splnené procesné podmienky prípustnosti odvolania (§ 386 a contrario CSP), preskúmal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) odvolaním napadnuté uznesenie, a to v medziach daných rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP, § 380 ods. 2 a contrario CSP) a po vykonaní odvolacieho prieskumu dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je vecne správne, a preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

7. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že exekučné konanie sa začalo dňa 20.02.2015, kedy bola pred súdnym exekútorom spísaná zápisnica o návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie. Súdny exekútor písomným podaním, ktoré bolo súdu prvej inštancie doručené dňa 12.03.2015 požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade vykonateľného rozhodnutia - rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., sp. zn. SR 01511/14 zo dňa 02.07.2014, s vyznačenou vykonateľnosťou ku dňu 14.08.2014. O žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie rozhodol súd prvej inštancie napadnutým uznesením.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Podľa § 243d ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) (ďalej len „Exekučný poriadok“), exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať.

11. Podľa § 243d ods. 2 Exekučného poriadku, na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

12. Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.12.2014, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

13. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) v znení účinnom od 01.01.2008 (v čase uzavretia zmluvy o poskytnutí balíka produktov a služieb pre fyzické osoby a zmluvy o vydaní a používaní platobnej karty dňa 27.10.2008), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.01.2008, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.01.2008 do 31.10.2008, spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 53 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.04.2004, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

17. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.01.2008, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. Odvolací súd po meritórnom prejednaní odvolania dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj správne a v rozsahu dostatočnom pre jeho preskúmanie odôvodnil. Odvolací súd sa z uvedených dôvodov v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto sa s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzuje primárne iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, a to bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval. Odvolací súd ďalej na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 CSP a za účelom vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami oprávneného uvedenými v odvolaní uvádza nasledovné.

19. Spotrebiteľská zmluva je v našom právnom poriadku v súčasnosti definovaná v § 52 Občianskeho zákonníka ako každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podmienkou pre posudzovanie zmlúv ako spotrebiteľských je skutočnosť, že zmluvnými stranami sú dodávateľ a spotrebiteľ, pričom jej charakteristickým znakom je to, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, za podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ bez možnosti spotrebiteľa tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Tieto zmluvy sú spravidla vopred pripravené na formulároch a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu tejto zmluvy alebo jej zmeny.

20. Ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka sa vzťahujú práve na taký druh zmlúv, pri ktorých spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť ich obsah. Ide o osobitnú ochranu v rámci ochrany spotrebiteľa, pričom zákon v § 53 vymedzuje neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách a rozlišuje, či boli individuálne dojednané alebo nie. Je teda dôležité, či spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť sa s nimi pred uzavretím zmluvy, ale taktiež aj to, či ich mal možnosť ovplyvniť. V tomto smere sa zabezpečuje ochrana najmä tým zmluvám, pri ktorých sa zmluvné podmienky pripravujú vopred, a pri ktorých spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť ich obsah.

21. Zo zmluvy o poskytnutí balíka produktov a služieb pre fyzické osoby v spojení so zmluvou o vydaní a používaní platobnej karty, uzavretých medzi právnym predchodcom oprávneného (Slovenská sporiteľňa, a.s.) a povinným dňa 27.10.2008 (ďalej spolu aj len „zmluva o účte“) totiž vyplýva, že právny predchodca oprávneného vystupuje ako veriteľ, pričom medzi predmety jeho činnosti patrí aj poskytovanie bankových služieb, teda právny predchodca oprávneného pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a považuje sa za predávajúceho podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Zo zmluvy je taktiež preukázané, že povinný uzatváral zmluvu ako fyzická osoba, okrem iného aj s uvedením mena, priezviska, rodného čísla a adresy trvalého pobytu, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti a považuje sa teda za spotrebiteľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka.

22. Taktiež je potrebné zdôrazniť aj tú skutočnosť, že v tomto prípade bola zmluva o účte vopred pripravená oprávneným pre veľký počet spotrebiteľov, z čoho vyplýva, že povinný nemohol ovplyvniť jej obsah a zmluvné dojednania, ide teda o štandardnú spotrebiteľskú zmluvu, ktorú možno označiť aj ako formulárovú, adhéznú. Preto na právny vzťah medzi účastníkmi konania je nutné aplikovať aj príslušné spotrebiteľské právne normy (okrem iného osobitne ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách), ktoré majú kogentnú povahu a sú súčasťou obsahu záväzkovo-právneho vzťahu bez ohľadu na to, či došlo k tzv. voľbe práva, alebo či sa jedná o tzv. absolútny obchod.

23. V dôsledku vyššie uvedeného právny vzťah medzi oprávneným a povinným, založený zmluvou o účte, uzavretou medzi právnym predchodcom oprávneného (Slovenská sporiteľňa, a.s.) a povinným dňa 27.10.2008, je právnym vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, a teda na tento právny vzťah je treba aplikovať ustanovenia, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru. Tieto ustanovenia je však treba aplikovať aj na právne úkony, ktoré bezprostredne nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu, vznikli

na základe spotrebiteľskej zmluvy alebo so spotrebiteľskou zmluvou inak súvisia - teda v prejednávanej veci aj na právne úkony obsiahnuté v Dohode o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach, podpísanej oprávneným a povinným dňa 05.03.2013 (ktorou došlo k zabezpečeniu plnenia záväzku povinného zo spotrebiteľskej zmluvy) a aj na právne úkony obsiahnuté v Rozhodcovskej zmluve, taktiež podpísanej oprávneným a povinným dňa 05.03.2013 (ktorou došlo k dohode na riešení sporov vzniknutých práve z Dohody o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach, ktorá sama osebe vznikla v nadväznosti na spotrebiteľskú zmluvu zo dňa 27.10.2008). Normy spotrebiteľského práva je nutné vždy použiť na celý režim právneho vzťahu, ktorý, ak bol založený spotrebiteľskou zmluvou, zachováva si tento spotrebiteľský charakter počas celej doby trvania jeho existencie (teda aj ak došlo k zmenám v subjektoch či obsahu právneho vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou). Na uvedenom teda nemení nič ani skutočnosť, ak v priebehu právneho vzťahu dôjde napr. k postúpeniu pohľadávky dodávateľom (veriteľom), tak, ako tomu bolo aj v prejednávanej veci, keďže aj v prípade postúpenia pohľadávky v súvislosti s plnením spotrebiteľskej zmluvy je spotrebiteľ naďalej spotrebiteľom a postupník pohľadávky dodávateľom (keďže postupník len vstúpil do právneho postavenia postupcu, súčasťou ktorého právneho postavenia bol práve už aj právny status dodávateľa).

24. V zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku exekučný súd posudzuje súlad žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Ak by exekučný súd nesúlad so zákonom zistil už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, musí žiadosť súdneho exekútora zamietnuť (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku). V prípade, ak by exekučný súd tento dôvod zistil neskôr, t. j. až po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, musí exekúciu následne zastaviť. Odvolací súd poukazujúc na ustanovenie § 57 ods. 1 a 2 a § 58 ods. 1 Exekučného poriadku konštatuje, že súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí existenciu niektorého z dôvodov na zastavenie exekúcie. Súd tak v priebehu celého konania ex offo skúma splnenie predpokladov na vedenie exekúcie, preto súd prvej inštancie je oprávnený a aj povinný v prípade zistenia niektorého z dôvodov uvedených v ustanovení § 57 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, následne exekúciu zastaviť, pričom tak môže podľa § 58 ods. 1 Exekučného poriadku uskutočniť na návrh ako aj bez návrhu.

25. Odvolací súd ďalej vzhľadom na to, že exekučným titulom v prejednávanej veci je rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci, poukazuje na ustálenú súdnu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na odchylenie sa od ktorej nezistil dôvod, reprezentovanú napr. uznesením z 25. februára 2013 sp. zn. 6 Cdo 219/2012, podľa ktorého rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku v zmysle jeho nezáväznosti. Takúto interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje účel právnej úpravy premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa tvoriacich samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa.

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 1/2012 z 21. marca 2012 ako dovolací súd uviedol, že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci neúčinnosť, a teda nezáväznosť tohto exekučného titulu. Ochrana spotrebiteľa je predmetom verejného záujmu a je nevyhnutná pre zvýšenie životnej úrovne a kvality života občanov. Okrem toho tento výklad možno podoprieť aj povinnosťou súdu rešpektovať základné právo na spravodlivú súdnu ochranu zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Toto právo sa zaručuje nielen tomu, kto uplatňuje svoje práva, ale aj tomu, proti komu je uplatňovaný nejaký nárok. V spotrebiteľských veciach je pomerne časté, že všeobecný súd môže prvýkrát poskytnúť spotrebiteľovi z úradnej povinnosti (teda bez akejkoľvek

procesnej aktivity spotrebiteľa) účinnú spravodlivú ochranu jeho práv až po podaní návrhu na exekúciu rozhodcovského rozsudku.

27. Odvolací súd k uvedenému s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. októbra 2011 sp. zn. 3 Cdo 146/2011 dopĺňa, že pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný.

28. Odvolací súd napokon zdôrazňuje aj závery uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 372/2011-18 zo dňa 13.09.2011, súvisiaceho s problematikou neprijateľnej rozhodcovskej doložky, v ktorom Ústavný súd SR konštatoval, že: „všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offico skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať“.

29. Odvolací súd z exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku sp. zn. SR 01511/14 zo dňa 02.07.2014 založeného v súdnom spise v prílohovej obálke na č. I. 4 zistil, že rozhodcovský súd v ňom konštatuje, že svoju právomoc odvodil od rozhodcovskej zmluvy. Odvolací súd ďalej z obsahu súdneho spisu zistil, že podkladom na vydanie exekučného titulu bola práve zmluva o účte, uzavretá medzi právnym predchodcom oprávneného (Slovenská sporiteľňa, a.s.) a povinným dňa 27.10.2008, na základe ktorej právny predchodca oprávneného poskytol povinnému finančné prostriedky, pričom následne bola uzatvorená aj Dohoda o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach zo dňa 05.03.2013. Súčasne je v súdnom spise založená aj predmetná rozhodcovská zmluva na č. I. 19, z ktorej vyplýva, že je uzavretá medzi oprávneným a povinným dňa 05.03.2013.

30. Odvolací súd preto konštatuje, že súd prvej inštancie v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku správne preskúmal nielen žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie, exekučný titul, ale aj zmluvu o účte zo dňa 27.10.2008. Exekučný súd je totiž v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex offico) skúmať okrem iného aj to, či rozhodcovská zmluva (bez ohľadu na to, či bola uzavretá vo forme samostatnej zmluvy alebo vo forme rozhodcovskej doložky, inkorporovanej do zmluvy) medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne a či je rozhodcovské rozhodnutie (rozsudok) vykonateľné. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, prislúcha mu právo vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou zmluvou viazaná. Uvedený postup exekučného súdu nie je v tomto prípade posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeruje k "zrušeniu" tohto rozhodnutia. Skúmaním platnosti rozhodcovskej zmluvy súd prvého stupňa len realizuje svoje oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom a okrem iného či je aj vykonateľný (a to nielen po formálnej, ale aj po materiálnej stránke).

31. Podľa názoru odvolacieho súdu jednou z neprijateľných podmienok, tak ako to správne ustálil aj súd prvej inštancie v napadnutom uznesení, je aj samotná rozhodcovská zmluva uzavretá medzi oprávneným a povinným dňa 05.03.2013. Neprijateľnou podmienkou je podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka akákoľvek podmienka, ktorá bez ohľadu na jej formu a znenie obsiahnuté v zmluve (pričom je bez právneho významu, či je táto zmluvná podmienka obsiahnutá už v samotnej spotrebiteľskej zmluve, alebo či je obsiahnutá v samostatnej zmluve, ktorá je ale závislá na hlavnej spotrebiteľskej zmluve, keďže sa aj na ne vždy vzťahujú normy spotrebiteľského práva - bod 23. odôvodnenia) uzatvorenej medzi dodávateľom a spotrebiteľom spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa a nebola individuálne dojednaná. Takáto rozhodcovská doložka je preto podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy neplatná. V predmetnom exekučnom konaní ide o tento prípad.

32. Značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa bola spôsobená najmä tým, že spotrebiteľovi bolo zároveň týmto postupom odňaté právo brániť sa a podať žalobu alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok na všeobecný súd, pričom ide o právo

spotrebiteľa upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky), pričom táto podmienka nebola individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy (napr. v tak významnej časti, ako je dohoda na voľbe konkrétneho rozhodcovského súdu) ovplyvniť. Odvolací súd dopĺňa, že o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorou je rozhodcovská zmluva, ide aj vtedy, ak sice spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto rozhodcovskej zmluvy začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu, pričom je všeobecne známou skutočnosťou, potvrdenou početnou rozhodovacou činnosťou aj tohto odvolacieho súdu, že sú to práve dodávateľa, ktorí iniciujú rozhodcovské konania v spotrebiteľských veciach. Z týchto dôvodov neobstojí argumentácia oprávneného ako odvolateľa o tom, že rozhodcovská zmluva bola dojednaná alternatívne, keďže ako taká sa javila vzhľadom na uvedené len z formálnej (a nie aj materiálnej) stránky.

33. K rozhodcovskej zmluve má najbližšie ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, ktoré bolo do Občianskeho zákonníka včlenené novelou účinnou od 01.01.2008 (avšak ani na zmluvy uzavreté pred týmto dátumom súdu nič nebráni aplikovať na nekalú rozhodcovskú zmluvu ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Práve v znení tohto ustanovenia sa nachádza článok 3 smernice Rady č. 93/13/EHS, ktorý bol transponovaný do právneho poriadku SR novelizačným zákonom č. 150/2004 Z. z., a ktorý priamo upravuje základné predpoklady na posudzovanie zmluvných podmienok. Pokiaľ teda súd dospeje k záveru, že daná podmienka obsiahnutá v spotrebiteľskej zmluve nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a zároveň spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, bude ju považovať za neprijateľnú, a to bez ohľadu na to, či sa nachádza medzi neprijateľnými podmienkami uvedenými jednak v prílohe k tejto Smernici alebo vo výpočte v § 53 (v ods. 3 do 31.12.2007 a od 01.01.2008 v ods. 4) Občianskeho zákonníka.

34. Odvolací súd dospel preto rovnako ako súd prvej inštancie k záveru, že rozhodcovská zmluva je neplatná, pričom bol toho názoru, že rozhodcovskú zmluvu, uzavretú v prejednávanej veci vo forme samostatnej zmluvy, je potrebné posúdiť ako absolútne neplatnú zmluvu nielen pre rozpor so zákonom podľa § 39 v spojení s § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase jej uzavretia (od 01.01.2008), ale aj preto, že sa prieči dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka). Podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Odvolací súd má za to, že rozhodcovská zmluva celkom zjavne svojím obsahom a účelom sa prieči dobrým mravom. Rozpor s dobrými mravmi videl najmä v tom, že táto zmluva nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť. Keďže spotrebiteľ nemal možnosť tento výber (výber rozhodcovského súdu) ovplyvniť, bol pre bol pre oprávneným vybraný rozhodcovský súd, ktorého identifikačné údaje predtlačil do formulárovej rozhodcovskej zmluvy, ktorú predložil na podpis povinnému spolu s dohodou o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach zdrojom príjmov, a preto bola namiesto obava, do akej miery je potom takéto rozhodcovské konanie objektívne, čo sa jednoznačne prejavilo aj v nedostatočnej ochrane spotrebiteľa (povinného) v rozhodcovskom konaní, keď mu práve rozhodcovský súd, ktorý nemal ani právomoc vec rozhodnúť, uložil povinnosť plniť plnenia oprávnenému. Opak toho, že rozhodcovská zmluva nebola so spotrebiteľom - povinným individuálne dojednaná a že spotrebiteľ - povinný nemal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť nepreukazuje ani skutočnosť, že v rovnaký deň, ako je deň uzatvorenia Dohody o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach, t. j. dňa 05.03.2013 povinný vyplnil na samostatnej listine obsiahnutý ďalší formulár, opätovne predpripravený - predtlačený a predložený oprávneným povinnému, označený ako „dotazník“ (č. I. 17), v ktorom povinný mal len opätovne súhlasiť s vopred pripravenými otázkami.

35. V tomto prípade predmetná rozhodcovská zmluva je samostatná zmluva uzatvorená podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, podpísaná oboma zmluvnými stranami. Ustanovenie § 4 ods. 1 citovaného zákona upravuje formu rozhodcovskej zmluvy. Rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. V prejednávanej veci sa jedná o formu osobitnej zmluvy a nie rozhodcovskej doložky. V tomto smere odvolací súd zdôrazňuje aj skutočnosť, že už viackrát bolo judikované, že rozhodcovská doložka (v rovnakom znení ako je obsah

v rozhodcovskej zmluve) je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, keďže spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

36. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnej zmluve, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť spôsobilým exekučným titulom.

37. Preto celý postup od rozhodcovskej zmluvy až po rozhodcovský rozsudok je prejavom zneužitia práv dodávateľa, ktorý si vlastne takýmto postupom zaobstaral ekvivalent rozsudku súdu takmer na akékoľvek plnenie zo zmluvy. Výkon práv oprávneného - dodávateľa podľa predmetnej rozhodcovskej zmluvy považuje odvolací súd za nezlučiteľný s dobrými mravmi a právnou úpravou ochrany spotrebiteľa, a preto bolo dôvodné aplikovať ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku už v štádiu rozhodovania exekučného súdu o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, keď súdny exekútor žiadal vykonať exekúciu na podklade exekučného titulu, ktorý vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti (neplatnú rozhodcovskú zmluvu) ani nemal byť vydaný, keďže rozhodcovský súd nemal ani právomoc rozhodovať spor účastníkov konania. Súd prvej inštancie preto správne zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie ako celok.

38. Odvolací súd preto napadnuté uznesenie podľa § 378 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

39. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešnému povinnému síce vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania, a to v plnom rozsahu, avšak keďže mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, odvolací súd rozhodol, že povinnému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva. Odvolací súd síce v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 CSP mal rozhodovať len o nároku na náhradu trov konania, ale keďže v takom prípade by o výške náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia musel rozhodovať podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie, aj keď už v čase rozhodovania odvolacieho súdu bolo zrejmé, že povinnému žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto v záujme, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá v zmysle čl. 17 CSP rozhodol, že povinnému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

40. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

41. Rozhodnutie odvolacieho súdu prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je dovolanie prípustné (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku v znení zákona č. 2/2017 Z. z. v spojení s absenciou prechodných ustanovení novelizačného zákona č. 2/2017 Z. z. k opravným konaniam; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 185/2018-15 z 12. apríla 2018).